

Downloaded via the EU tax law app / web

Prozatímní vydání

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

13. listopadu 2019(*)

„Řízení o předběžné otázce – Volný pohyb kapitálu – Zdanění penzijních fondů – Rozdíl v zacházení mezi rezidentními penzijními fondy a nerezidentními penzijními fondy – Právní úprava německého státu umožňující rezidentním penzijním fondům snížit jejich zdanitelný zisk odečtením rezerv určených na výplatu důchodů a započítat srážkovou daň z dividend na korporační daň – Srovnatelnost situací – Odvodnění“

Ve věci C-641/17,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Finanzgericht München (finanční soud v Mnichově, Německo) ze dne 23. října 2017, došlým Soudnímu dvoru dne 17. listopadu 2017, v řízení

College Pension Plan of British Columbia

proti

Finanzamt München Abteilung III,

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení A. Arabadžev (zpravodaj), předseda druhého senátu, K. Lenaerts, předseda Soudního dvora vykonávající funkci soudce druhého senátu, a T. von Danwitz, soudce,

generální advokát: P. Pikamäe,

vedoucí soudní kanceláře: D. Dittert, vedoucí oddělení,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 20. března 2019,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za College Pension Plan of British Columbia A. Knebelem, a T. Bracksiekem, Rechtsanwälte,
- za Finanzamt München Abteilung III H. Messina, jako zmocněnkyní,
- za německou vládu předvedl T. Henzem a R. Kanitzem, poté J. Möllerem a R. Kanitzem, jako zmocněnci,
- za Evropskou komisi W. Roelsem a B.-R. Killmannem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 5. června 2019,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článků 63 až 65 SFEU.

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi College Pension Plan of British Columbia, což je soubor majetku v právní formě trustu podle kanadského práva (dále jen „fond CPC“), a Finanzamt München Abteilung III (finanční úřad v Mnichově oddělení III, Německo), jehož předmětem je zdanění dividend, které fond CPP obdržel za roky 2007 až 2010.

Právní rámec

3 V období let 2007 až 2010 se penzijní fondy a jejich činnost řídily Versicherungsaufsichtsgesetz (zákon o dohledu nad pojišťovacími institucemi), ve znění zveřejněném dne 17. prosince 1992 (BGBl. 1993 I, s. 2).

4 Podle § 112 tohoto zákona se penzijním fondem rozumí instituce penzijního systému s právní osobností, která poskytuje formou kapitalizace dávky zaměstnaneckého důchodového zabezpečení za jednoho či více zaměstnavatelů ve prospěch jejich zaměstnanců. Penzijní fond nemůže u žádné ze svých dávek zaručit prostřednictvím pojištění výši dávek ani výši budoucích příspěvků, které budou splatné na tyto dávky. Přiznává zaměstnancům nárok na výplatu dávek a je povinen vyplácet dávky důchodového zabezpečení ve formě plateb hrazených po dobu života.

Daňový režim penzijních fondů se sídlem v Německu

5 Podle § 1 odst. 1 bodu 1 Körperschaftssteuergesetz (zákon o korporátní dani), ve znění použitelném na skutkové okolnosti věci (dále jen „KStG“), podléhá německý penzijní fond neomezené povinnosti ke korporátní dani jakožto kapitálová společnost se sídlem v Německu. Na základě § 7 odst. 1 KStG ve spojení s § 23 odst. 1 KStG činí korporátní daň 15 % ze zdanitelného příjmu.

6 Podle § 8 odst. 1 vety první KStG se zdanitelný příjem určuje v souladu s ustanoveními Einkommensteuergesetz (zákon o dani z příjmu), ve znění použitelném na skutkové okolnosti věci (dále jen „EStG“). Podle § 8 odst. 2 KStG ve spojení s § 2 odst. 1 bodem 2 EStG je třeba veškeré příjmy penzijních fondů podléhajících neomezené daňové povinnosti považovat za příjmy z průmyslové nebo obchodní činnosti. V souladu s § 2 odst. 2 bodem 1 EStG se mezi příjmy z průmyslové nebo obchodní činnosti představují hospodářský výsledek dosažený v příslušném zdaňovacím období.

7 Z ustanovení § 4 odst. 1 vety první EStG vyplývá, že hospodářský výsledek je roven rozdílu mezi majetkem podniku na konci zdaňovacího období a jeho majetkem na konci předchozího zdaňovacího období zvýšenému o hodnotu povinných odvodů a sníženému o hodnotu kapitálových investic. Předkládající soud upřesňuje, že se tento rozdíl mezi majetkem podniku určuje na základě daňové rozvahy, jež se sestavuje na podkladě účetní rozvahy.

8 Uvedený soud rovněž uvádí, že příjem penzijního fondu sestává z příspěvků placených účastníky a zisků plynoucích z investování základního kapitálu.

9 Získané příspívky, které se nejprve projeví na straně „aktiv“ účetní rozvahy zvýšením aktiv, se poté převedou na investice a tvoří součást základního kapitálu penzijního fondu. Protěžek základního kapitálu je tvořen matematickými rezervami, které naproti němu stojí na straně „pasiv“. Matematické rezervy jsou zvláštní formou rezerv na blíže neurčené závazky a předjímají dávky zaměstnaneckého důchodového zabezpečení, jež bude muset penzijní fond v budoucnu poskytnout.

10 Pokud základní kapitál umožňuje dosahovat zisků prostřednictvím investic, například ve formě dividend, jsou zaúčtovatelné kapitálové výnosy připisovány přímo ve prospěch jednotlivých smluv penzijního fondu v průběhu roku, kdy dojde k jejich dosažení, v rozsahu, v jakém tyto zisky odpovídají technické úrokové míře, která byla použita pro výpočet příspívků.

11 Pokud penzijní fond dosáhne investováním penzijních prostředků vyhrazených na výplatu dávek zisku, který je vyšší než technická úroková míra (tzv. „přebytku“), jedná se o nezaúčtovatelné kapitálové výnosy z investic. Tyto musí být připisovány na každou smlouvu penzijního fondu ve výši nejméně 90 % a zvyšují dávky zaměstnaneckého důchodového zabezpečení v rámci tzv. podílu na přebytku. Pouze zbývající část přebytku zvyšuje hospodářský výsledek penzijního fondu a není zahrnuta do dávek vyplácených zaměstnancům penzijním fondem.

12 Zaúčtovatelné kapitálové výnosy tudíž zvyšují nejen aktiva penzijního fondu, ale také hodnotu matematických rezerv na straně „pasiv“. Hodnota „pasiv“ je v tomto ohledu v souladu s hodnotou „aktiv“, takže zisky z výplaty dividend jsou plně neutralizovány.

13 Nezaúčtovatelné kapitálové výnosy z investic neovlivňují hospodářský výsledek, jelikož se připisují na jednotlivé smlouvy penzijního fondu a vedou k odpovídajícímu zvýšení položky pasiv.

14 Pokud jde o daňovou rozvalu, vede hromadění zisků z investic ke zvýšení aktiv zapsaných do daňové rozvahy. Zvýšení matematických rezerv a ostatních položek pasiv má navíc za následek odpovídající zvýšení pasiv penzijního fondu, takže majetek podniku ve smyslu § 4 odst. 1 první věty a § 5 odst. 1 EStG, který je daňově relevantní, se nezvyšuje. Na hospodářském výsledku penzijního fondu, který musí být rovněž zohledněn pro daňové účely, se nezaúčtovatelné kapitálové výnosy z investic projeví pouze v rozsahu, v němž nemohou být připisovány na jednotlivé smlouvy penzijního fondu.

15 Dividendy obdržené rezidentními penzijními fondy podléhají dani z příjmů z kapitálového majetku vybírané v souladu s ustanoveními § 43 odst. 1 první věty bodu 1 ve spojení s § 43 odst. 4 EStG, jakož i § 20 odst. 1 bodem 1 a § 20 odst. 8 EStG, která je vybírána srážkou ve výši 25 % z hrubé výše dividend podle § 43a odst. 1 první věty bodu 1 EStG.

16 Podle ustanovení § 31 KStG ve spojení s § 36 odst. 2 bodem 2 EStG je daň z příjmů z kapitálového majetku, která se vybírá srážkou z dividend vyplacených penzijním fondem, zcela započitatelná na korporátní daň v rámci vyměření daně.

17 Pokud sražená daň z příjmů z kapitálového majetku přesahuje stanovenou korporátní daň, přeplatek je vrácen penzijnímu fondu, jak je stanoveno v § 36 odst. 4 druhé větě EStG.

Daňový režim nerezidentních penzijních fondů

18 Podle § 2 odst. 1 KStG podléhá zahraniční penzijní fond, který nemá vedení ani sídlo v Německu, částem korporátní dani, a to z příjmů dosažených na území Německa. Z ustanovení § 8 odst. 1 KStG ve spojení s § 49 odst. 1 bodem 5a EStG a § 20 odst. 1 bodem 1 EStG vyplývá,

že dividendy, které obdrží, se považují za příjmy z kapitálového majetku podléhající omezené daňové povinnosti.

19 V případě penzijních fondů podléhajících omezené daňové povinnosti je daň vybírána srážkou, kdy je dlužník těchto dividend povinen srazit daň z příjmů z kapitálového majetku, která podle § 43 odst. 1 bodu 1 a § 43a odst. 1 bodu 1 EStG činí v zásadě 25 % z hrubé výše dividend.

20 Podle § 44a odst. 9 EStG se dvě části sražené a uhrazené daně z daně z příjmů z kapitálového majetku vrací společně podléhajícím omezené daňové povinnosti ve smyslu § 2 bodu 1 KStG, takže skutečné daňové zatížení daní z příjmů z kapitálového majetku je 15 %. Zdanění dividend je v rámci etných daňových dohod rovněž omezeno na 15 %. Vrácení rozdílu mezi sraženou daní z příjmů z kapitálového majetku a sazbou daně ve výši 15 % provádí později na žádost Bundeszentralamt für Steuern (Spolkový ústřední daňový úřad, Německo) v souladu s ustanoveními § 50d EStG.

21 Pokud jde o nerezidentní penzijní fondy, je daň z příjmů z kapitálového majetku ve výši 15 % konečná, a to podle § 32 odst. 1 bodu 2 KStG, který zní:

„Korporační daň z příjmů podléhajících srážkové dani je touto srážkovou daní uhrazena:

[...]

2. má-li nabyvatel těchto příjmů omezenou daňovou povinnost a příjmy nepochází z průmyslové, obchodní, zemědělské nebo lesnické činnosti prováděné v tuzemsku.“

22 Předkládající soud rovněž uvádí, že podle § 32 odst. 1 bodu 2 je v rámci daňového vyměňovacího řízení v případě nerezidentních penzijních fondů vyloučena možnost započíst daň z příjmů z kapitálového majetku na splatnou korporační daň, takže si nemohou ani odečíst od základu daně z příjmů případné výdaje na profesní činnost.

Daňová úmluva mezi Německem a Kanadou

23 Smlouva mezi Spolkovou republikou Německo a Kanadou o zamezení dvojímu zdanění v oblasti daní z příjmů a některých jiných daní, o předcházení daňovým únikům a o vzájemné pomoci v daňových věcech byla uzavřena v Berlíně dne 19. dubna 2001 (BGBl. 2002 II, s. 670, dále jen „daňová úmluva mezi Německem a Kanadou“). Tato úmluva v čl. 10 odst. 1 stanoví, že dividendy mohou být zdaněny ve státě bydliště nebo sídla jejich příjemce. V čl. 10 odst. 2 písm. b) však rovněž umožňuje, aby stát, ze kterého pocházejí dividendy, uplatňoval srážkovou daň v sazbě 15 % z jejich hrubé výše.

24 Podle čl. 23 odst. 1 písm. a) této úmluvy předchází Kanada jakožto stát, jehož je dotčený subjekt daňovým rezidentem, dvojímu zdanění dividend prostřednictvím mechanismu zápočtu.

Spor v prvodním řízení a předběžné otázky

25 Předmětem podnikání fondu CPP je poskytování dávek důchodového zabezpečení bývalým úředníkem provincie Britská Kolumbie (Kanada). Za tímto účelem vytváří ve svých účetních rozvahách odpovídající technické rezervy na závazky vyplývající z poskytování důchodového zabezpečení. V Kanadě je fond CPP zcela osvobozen od všech daní ze zisku.

26 V období od roku 2007 do roku 2010 fond CPP nepřímo držel prostřednictvím majetkové úasti v portfoliích investičních fondů podíly tvořené kapitálem německých akciových společností, aniž tyto majetkové úasti překročily 1 % kapitálu těchto společností. Dividendy obdržené v souvislosti s těmito majetkovými úastmi podléhaly německé dani z příjmů z kapitálového majetku

ve výši 15 %, jak je stanoveno v čl. 10 odst. 2 písm. b) daňové úmluvy mezi Německem a Kanadou.

27 Dne 23. prosince 2011 požádal fond CPP žalovaného v původním řízení o osvobození od daně z příjmů z kapitálového majetku a o vrácení částky 156 280,10 eura spolu s úroky, kterou uhradil z titulu této daně. Jeho žádost byla zamítnuta stejně jako stížnost, kterou podal následně. V důsledku toho podal tento fond žalobu k předkládajícímu soudu.

28 Předkládající soud uvádí, že na podporu své žaloby fond CPP tvrdí, že jakožto s nerezidentním penzijním fondem s ním bylo ve srovnání s rezidentními penzijními fondy zacházeno méně příznivě. Tvrdil, že poslední uvedené fondy mohou obdržet dividendy osvobozené od daně, nebo mají v rámci vyměnění daně možnost odpočíst od korporační daně daň z příjmů z kapitálového majetku, která byla vybrána srážkou, nebo získat vrácení poslední uvedené daně téměř v plné výši. V případě rezidentních penzijních fondů navíc mohou být dotace ve prospěch rezerv na závazky k výplatě dávek důchodového zabezpečení zohledněny jakožto výdaje na profesní činnost, což umožňuje snížit částku korporační daně v okamžiku jejího vyměnění. Nerezidentní penzijní fondy přitom nemohou takové odpočty provést ani dosáhnout takového vrácení, protože u těchto penzijních fondů má v souladu s § 32 odst. 1 bodem 2 KStG korporační daň odvedená formou srážky úinek splnění daňové povinnosti a představuje pro ně konečné daňové zatížení.

29 Žalovaný v původním řízení především tvrdí, že německé penzijní fondy by sice mohly odpočíst od splatné korporační daně daň z příjmů z kapitálového majetku, která byla uhrazena, avšak toto se nerovná úplnému osvobození od daně, jelikož obdržené dividendy podléhají korporační dani, jejíž sazba je 15 % ze zdanitelného příjmu. Dále nelze mít za to, že s nerezidentními penzijními fondy se zachází méně příznivě než s rezidentními z důvodu, že vnitrostátní právní úprava zbavuje první uvedené fondy možnosti, aby si odpočty o daně výdaje na profesní činnost, protože v případě neexistence přímé spojitosti rezerv na závazky k výplatě dávek důchodového zabezpečení s činností vytvářející dotyčný příjem by se tyto fondy nenacházely v situaci srovnatelné s rezidentními penzijními fondy. Možné omezení je navíc v každém případě ospravedlněno z důvodu účinnosti daňového dohledu. Konečné omezení je podle čl. 64 odst. 1 SFEU přípustné, jelikož osvobozující charakter stanovený v § 32 odst. 1 bodem 2 KStG již byl zaveden ustanovením § 50 odst. 2 KStG z roku 1977 a jelikož rozdělované příjmy souvisí s poskytováním finančních služeb penzijním fondem jeho investorem.

30 Předkládající soud uvádí, že mezi účastníky původního řízení je nesporné, že fond CPP lze podle německého práva považovat za penzijní fond. Táže se, zda vnitrostátní právní úprava, podle níž jsou nerezidentní penzijní fondy podléhající omezené daňové povinnosti zbaveny možnosti odpočíst od korporační daně, kterou jsou povinny uhradit, daň z příjmů z kapitálového majetku nebo získat vrácení daně z příjmů z kapitálového majetku, zatímco rezidentní penzijní fondy takovou možnost mají a výplata dividend pro ně nepředstavuje zvýšení splatné korporační daně nebo pouze její mírné zvýšení, jelikož mohou od zdanitelného hospodářského výsledku odpočíst dotace ve prospěch rezerv na závazky k výplatě dávek důchodového zabezpečení, zavádí rozdílné zacházení s těmito fondy v rozporu s články 63 a 65 SFEU.

31 Je pravda, že pokud jde o možnost odpočíst od zdanitelného hospodářského výsledku dotace rezerv na závazky k výplatě dávek důchodového zabezpečení, neexistuje v německém právu pravidlo obdobné tomu, o jaké se jednalo ve věci, ve které byl vydán rozsudek ze dne 8. listopadu 2012, Komise v. Finsko (C-342/10, EU:C:2012:688), které výslovně stanovilo, že dotace ve prospěch matematických rezerv a obdobných technických rezerv lze odpočíst od zdanitelného příjmu jako odpočitatelné náklady. Podle německého práva se však v průběhu daňového období daní pouze čistý přírůstek majetku společnosti podléhající dani. Při výplatě dividend penzijnímu

fondů se majetek penzijního fondu zvyšuje pouze, pokud – a v míře, v níž – nejsou nezaúčtovatelné kapitálové výnosy popsány na jednotlivé smlouvy penzijního fondu. Vzhledem k tomu, že rozdělované dividendy zvyšují matematické rezervy nebo ostatní položky pasiv, zůstává hospodářský výsledek penzijního fondu nezměněn, takže nedochází k žádnému zdanitelnému přírůstku. V důsledku toho jsou rezervy na závazky k výplatě dávek důchodového zabezpečení, které snižují zdanitelný hospodářský výsledek, přímým důsledkem nabytí dividend, takže podle předkládacího soudu jsou rezidentní a nerezidentní penzijní fondy ve srovnatelné situaci z hlediska zohlednění dotací ve prospěch matematických rezerv a obdobných technických rezerv jakožto výdaje na profesní činnost.

32 Předkládací soud se však táže, zda se lze v projednávané věci dovolávat čl. 64 odst. 1 SFEU.

33 Zprvu uvádí, že ustanovení § 32 odst. 1 bodu 2 KStG, která stanoví účinek splnění daňové povinnosti srážkové daně a jež jsou zdrojem rozdílného zacházení s rezidentními a nerezidentními penzijními fondy, byla totožná s ustanoveními § 50 odst. 1 bodu 2 KStG z roku 1991, a tudíž ke dni 31. prosince 1993 již existovala. Skutečnost, že ke dni 31. prosince 1993 měli daňoví poplatníci s neomezenou daňovou povinností nárok na odpočet daně z příjmu z kapitálového majetku od korporátní daně a že systém byl poté několikrát změněn, nijak nemění pravidla, jimiž se řídí daňové zacházení s dividendami vypláčenými společně s omezenou daňovou povinností.

34 Zadruhé není důležité, že současná sazba 25 % daně z příjmu z kapitálového majetku, která již existovala ke dni 31. prosince 1993 podle ustanovení § 43 odst. 1 bodu 1 ve spojení s § 43a odst. 1 bodem 1 EStG, byla snížena dne 1. ledna 2001 na 20 % a poté dne 1. ledna 2009 zvýšena na 25 %, jelikož zásada normy upravující srážkovou daň z příjmu z kapitálového majetku se nezměnila a u společností s omezenou daňovou povinností se skutečné zatížení daní z příjmu z kapitálového majetku zvýšilo pouze na 15 %.

35 Zatím se předkládací soud táže, zda mezi dividendami z majetkové úasti nerezidentního penzijního fondu v německé kapitálové společnosti a finanční službou, kterou tento penzijní fond poskytuje svým účastníkům, existuje příčinná souvislost ve smyslu rozsudku ze dne 21. května 2015, Wagner-Raith (C-560/13, EU:C:2015:347). Uvádí, že část právní teorie má za to, že příliv kapitálu do penzijního fondu sám o sobě nemá dostatečnou úzkou vazbu na finanční služby poskytované tímž penzijním fondem ve prospěch účastníků. Zdůrazňuje však, že vzhledem ke zvláštnosti činnosti penzijních fondů se výnosy z investic dosažené penzijním fondem zvyšují z větší části současně se závazky penzijního fondu v oblasti výplaty důchodů, takže zdanění vypláčených dividend má přímý dopad na nároky účastníků vůči penzijnímu fondu.

36 Za těchto okolností se Finanzgericht München (finanční soud v Mnichově, Německo) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Brání volný pohyb kapitálu zakotvený v ustanoveních čl. 63 odst. 1 SFEU ve spojení s ustanoveními článku 65 SFEU právní úpravou německého státu, podle které nerezidentní instituce zaměstnaneckého penzijního pojištění, která je ve svých podstatných rysech srovnatelná s německým penzijním fondem, nezíská osvobození od daně z příjmů z kapitálového majetku vztahující se na vyplacené dividendy, zatímco odpovídající výplata dividend rezidentním penzijním fondem nevede k žádnému zvýšení částky splatné korporátní daně nebo vede pouze k jejímu mírnému zvýšení, protože poslední uvedené penzijní fondy mají možnost snížit v rámci daňového vyměňovacího řízení svůj zdanitelný hospodářský výsledek odpotem rezerv na závazky k výplatě dávek důchodového zabezpečení a odvedenou daň z příjmů z kapitálového majetku neutralizovat zapotněním nebo vrácením, pokud částka korporátní daně, kterou je třeba uhradit, je nižší než částka zapotnění“

2) V případě kladné odpovědi na první otázku, je omezení volného pohybu kapitálu, které vyplývá z § 32 odst. 1 bodu 2 [KStG], přípustné vůči tímto státům na základě uplatnění ustanovení článku 63 SFEU ve spojení s ustanoveními čl. 64 odst. 1 SFEU, protože souvisí s poskytováním finančních služeb“

K žádosti o znovuotevření ústní části řízení

37 Po přednesení stanoviska generálního advokáta požádala německá vláda podáním došlým kanceláři Soudního dvora dne 2. července 2019, aby v souladu s článkem 83 jednacího řádu Soudního dvora bylo nařízeno znovuotevření ústní části řízení.

38 Na podporu své žádosti německá vláda v podstatě tvrdí, že je stanovisko generálního advokáta založeno na nepřesných skutkových zjištěních týkajících se německého práva. Dividendy vyplácené rezidentním penzijním fondem podléhají korporátní dani se sazbou 15 %, která se uplatní na hrubou výši dividend. Daň z příjmů z kapitálového majetku vybíraná srážkou ve výši 25 % z hrubé výše dividend se odpote od takto vyměněné korporátní daně, takže srážková daň je vrácena ve výši 10 % hrubé výše dividend. V zásadě daňové zatížení zůstává na úrovni 15 % z hrubé výše dividend. Německá vláda kromě toho poskytuje další vysvětlení týkající se vyjádření, která učinila na jednání. Potvrzuje zpochybnutí výpočtu předložených Komisí na tomto jednání.

39 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle čl. 252 druhého pododstavce SFEU generální advokát předkládá vešně, zcela nestranně a nezávisle odvodněná stanoviska ve věcech, které podle statutu Soudního dvora Evropské unie vyžadují jeho účast. Soudní dvůr není tímto stanoviskem ani dŕvody, na základě kterých k němu generální advokát dospěl, vázán (rozsudek ze dne 22. června 2017, Federatie Nederlandse Vakvereniging a další, C-126/16, EU:C:2017:489, bod 31, jakož i citovaná judikatura).

40 V tomto kontextu je třeba rovněž uvést, že statut Soudního dvora Evropské unie ani jednací řád nedávají účastníkům řízení nebo zúčastněným uvedeným v článku 23 tohoto statutu možnost podat vyjádření v reakci na stanovisko přednesené generálním advokátem (rozsudek ze dne 25. října 2017, Polbud – Wykonawstwo, C-106/16, EU:C:2017:804, bod 23 a citovaná judikatura). Nesouhlas účastníka řízení nebo zúčastněného se stanoviskem generálního advokáta tedy nemůže sám o sobě představovat důvod ke znovuotevření ústní části řízení, a to bez ohledu na otázky, kterými se generální advokát ve stanovisku zabýval (rozsudky ze dne 25. října 2017, Polbud – Wykonawstwo, C-106/16, EU:C:2017:804, bod 24, jakož i ze dne 29. listopadu 2017, King, C-214/16, EU:C:2017:914, bod 27 a citovaná judikatura).

41 Z toho vyplývá, že pokud je účelem žádosti o znovuotevření ústní části řízení předložené německou vládou umožnit této vládě reagovat na zjištění generálního advokáta v jeho stanovisku,

nelze ji vyhovět.

42 Podle článku 83 jednacího řádu však může Soudní dvůr kdykoli po vyslechnutí generálního advokáta nařídít znovuotevření ústní části řízení, zejména má-li za to, že vč není dostatečně objasněna, nebo předložil-li některý z účastníků řízení po ukončení této části řízení novou skutečnost, která může mít rozhodující vliv na rozhodnutí Soudního dvora, anebo má-li být vč rozhodnuta na základě argumentu, který nebyl mezi účastníky řízení nebo zúčastněnými uvedenými v článku 23 statutu Soudního dvora Evropské unie projednán.

43 V této souvislosti je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora týkající se výkladu ustanovení vnitrostátního právního řádu musí tento soud v zásadě vycházet z posouzení vyplývajícího z předkládacího rozhodnutí a nemá pravomoc vykládat vnitrostátní právo členského státu (zejména viz rozsudky ze dne 17. března 2011, Naftiliaki Etaireia Thasou a Amaltheia I Naftiki Etaireia, C-128/10 a C-129/10, EU:C:2011:163, bod 40, jakož i ze dne 16. února 2017, Agro Foreign Trade & Agency, C-507/15, EU:C:2017:129, bod 23).

44 Předkládací rozhodnutí přitom obsahuje nezbytné informace týkající se ustanovení německého práva, a zejména daňových sazeb, jež se na jejich základě uplatní, ze kterých Soudní dvůr musí vycházet.

45 V důsledku toho má Soudní dvůr po vyslechnutí generálního advokáta za to, že má k dispozici všechny informace nezbytné k zodpovězení otázek položených předkládajícím soudem a že argumenty, které mu umožní rozhodnout zejména o otázce týkající se daňového zatížení dividend vyplácených rezidentním penzijním fondem, byly před ním projednány. Kromě toho měla německá vláda na jednání příležitost reagovat na všechny argumenty předložené během tohoto jednání a poskytnout všechna vysvětlení, která v tomto ohledu považovala za nezbytná.

46 S ohledem na výše uvedené není třeba nařizovat znovuotevření ústní části řízení.

K předběžným otázkám

K první otázce

47 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda musí být články 63 a 65 SFEU vykládány v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je úprava, o kterou se jedná ve vci v původním řízení, podle níž dividendy vyplácené společností-rezidentem rezidentnímu penzijnímu fondu jednak podléhají srážkové dani, která může být v plné výši odpótna od korporátní daně, jež má tento fond uhradit, a je s ní spojen nárok na vrácení, pokud daň vybíraná srážkou převyšuje korporátní daň, kterou musí tento fond uhradit, a jednak nevedou ke zvýšení hospodářského výsledku podléhajícího korporátní dani nebo vedou pouze k jeho mírnému zvýšení z důvodu možnosti odpóíst od tohoto výsledku rezervy na závazky k výplatě dávek důchodového zabezpečení, zatímco dividendy vyplácené nerezidentnímu penzijnímu fondu podléhají srážkové dani, která pro takový fond představuje konečnou daň.

K existenci omezení ve smyslu článku 63 SFEU

48 Z judikatury Soudního dvora vyplývá, že mezi opatření zakázaná podle čl. 63 odst. 1 SFEU jakožto omezení pohybu kapitálu patří taková opatření, která mohou od investování v některém členském státě odradit osoby, které nejsou v tomto státě rezidenty, nebo odradit osoby-rezidenty v uvedeném členském státě od investování v jiných státech (zejména viz rozsudky ze dne 10. dubna 2014, *Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company*, C-190/12, EU:C:2014:249, bod 39, jakož i ze dne 22. listopadu 2018, *Sofina a další*, C-575/17, EU:C:2018:943, bod 23 a citovaná judikatura).

49 Méně příznivé zacházení členského státu s dividendami vyplácenými nerezidentním penzijním fondem ve srovnání se zacházením s dividendami vypláceným rezidentním penzijním fondem může konkrétně společnosti usazené v jiném členském státě, než je tento první stát, odradit od uskutečnění investic v tomto prvním členském státě, a představuje proto omezení volného pohybu kapitálu, které je v zásadě zakázáno článkem 63 SFEU (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 8. listopadu 2012, *Komise v. Finsko*, C-342/10, EU:C:2012:688, bod 33; ze dne 22. listopadu 2012, *Komise v. Německo*, C-600/10, nezveřejněný, EU:C:2012:737, bod 15, a ze dne 2. března 2016, *Pensioenfonds Metaal en Techniek*, C-252/14, EU:C:2016:402, bod 28).

50 Takové méně příznivé zacházení představuje větší daňové zatížení dividend vyplácených nerezidentním penzijním fondem, než je zatížení, které nesou rezidentní penzijní fondy, pokud jde o tytéž dividendy (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 17. září 2015, *Miljoen a další*, C-10/14, C-14/14 a C-17/14, EU:C:2015:608, bod 48). Totéž platí pro úplné nebo částečné osvobození dividend vyplácených rezidentním penzijním fondem od daně, zatímco dividendy vyplácené nerezidentním penzijním fondem podléhají konečné srážkové dani (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 8. listopadu 2012, *Komise v. Finsko*, C-342/10, EU:C:2012:688, body 32 a 33).

51 Podle právní úpravy dotčené ve věci v původním řízení, jak vyplývá z předkládacího rozhodnutí, podléhají penzijní fondy, pokud jde o dividendy, které jsou jim vypláceny, dvíma různými režimy zdanění, jejichž použití závisí na tom, zda mají postavení rezidenta či nerezidenta na území členského státu společnosti, jež vyplácí dividendy.

52 Jak dividendy vyplácené rezidentním penzijním fondem, tak dividendy vyplácené nerezidentním penzijním fondem podléhají srážkové dani z příjmu z kapitálového majetku.

53 V případě nerezidentních penzijních fondů je však tato daň vybírána v konečné sazbě, která, jak vyplývá ze spisu před Soudním dvorem, odpovídá ve věci v původním řízení 15 % z hrubé výše dividend, jak je stanoveno v čl. 10 odst. 2 písm. b) daňové úmluvy mezi Německem a Kanadou.

54 Naproti tomu v případě rezidentních penzijních fondů je podle předkládacího soudu daň z příjmu z kapitálového majetku sražena u zdroje v sazbě 25 % z hrubé výše dividend. Může být v plné výši odpočtena od korporační daně, jejíž sazba je podle předkládacího soudu 15 % ze zdanitelného příjmu, a může být vrácena, pokud srážková daň přesáhne korporační daň, kterou je fond povinen uhradit.

55 Kromě toho podle informací uvedených v předkládacím rozhodnutí vede přijetí dividend k velmi malému zvýšení zdanitelného hospodářského výsledku rezidentního fondu pro výpočet korporační daně a v některých případech dokonce k žádnému zvýšení uvedeného výsledku. Jak zdůrazňuje předkládací soud, nabytí dividend má totiž za následek odpovídající zvýšení technických rezerv a zdanitelný hospodářský výsledek rezidentního penzijního fondu se zvyšuje pouze tehdy, pokud se výnosy z mimoúčetních investic nepřipíší na jednotlivé smlouvy uvedeného fondu. Jak je uvedeno v bodě 11 tohoto rozsudku, výnosy z mimoúčetních investic přitom musí být připísány na jednotlivé smlouvy rezidentního penzijního fondu nejméně ve výši 90

%.

56 Z toho vyplývá, že z důvodu tohoto odporu rezerv odpovídajících přijatým dividendám ze základu daní pro výpočet korporační daní dividendy obdržené rezidentními penzijními fondy tento základ daní nezvyšují, nebo jej zvyšují pouze mírně.

57 Proto i když je daň z příjmů z kapitálového majetku vedlejší srážkou z dividend vyplacených rezidentním penzijním fondem vyšší než tato daň vybraná z dividend vyplacených nerezidentním penzijním fondem, použití mechanismu stanového v německé právní úpravě dotčené ve věci v vedlejšímu řízení, který spočívá v odporu daní z příjmů z kapitálového majetku od korporační daní splatné rezidentním penzijním fondem, jakož i ve vrácení této daní v případě, že je splatná korporační daň nižší než srážková daň z příjmů z kapitálového majetku, vede ve spojení se způsobem výpočtu základu daní penzijního fondu k tomu, že jsou dividendy vyplácené rezidentním penzijním fondem v konečném důsledku osvobozeny zcela nebo částečně od daní.

58 Z toho vyplývá, že s dividendami vyplácenými nerezidentním penzijním fondem je zacházeno méně příznivě než s dividendami vyplácenými rezidentním penzijním fondem, jelikož první uvedené dividendy podléhají konečné dani ve výši 15 %, kdežto ty druhé jsou zcela nebo částečně osvobozeny od daní.

59 Na rozdíl od toho, co tvrdí žalovaný v vedlejšímu řízení, není takové méně příznivé zacházení výsledkem souběžného výkonu daňových pravomocí dvěma dotčenými státy ani rozdíl mezi právními předpisy různých států. Samotným výkonem daňové pravomoci Spolkové republiky Německo totiž je, nezávisle na jakémkoli použití daňových pravidel jiného státu, úplné nebo téměř úplné osvobození dividend vyplácených rezidentním penzijním fondem od daní a zdanění dividend vyplácených nerezidentním penzijním fondem.

60 V důsledku toho může takové rozdílné zacházení s dividendami vyplácenými nerezidentním penzijním fondem a dividendami vypláceným rezidentním penzijním fondem, jak vyplývá z německé právní úpravy dotčené ve věci v vedlejšímu řízení, odrazovat penzijní fondy usazené v jiném členském státě než v tomto členském státě, aby investovaly v tomto členském státě, a tudíž představuje omezení volného pohybu kapitálu, které je v zásadě zakázáno článkem 63 SFEU.

61 Je třeba nicméně posoudit, zda toto omezení může být odůvodněno z hlediska ustanovení Smlouvy o FEU.

K existenci odůvodnění

62 Podle čl. 65 odst. 1 písm. a) není článkem 63 dotčeno právo členských států uplatňovat příslušná ustanovení svých daňových předpisů, která rozlišují mezi daňovými poplatníky podle místa bydliště nebo podle místa, kde je jejich kapitál investován.

63 Toto ustanovení musí být jakožto výjimka ze základní zásady volného pohybu kapitálu vykládáno striktně. Nemůže tudíž být vykládáno v tom smyslu, že jakékoli daňové právní předpisy obsahující rozlišení mezi daňovými poplatníky podle místa bydliště či státu, kde investují svůj kapitál, jsou automaticky slučitelné se Smlouvou FEU. Výjimka stanovená v čl. 65 odst. 1 písm. a) SFEU je totiž sama omezena ustanovením čl. 65 odst. 3 SFEU, který stanoví, že vnitrostátní ustanovení uvedená v odstavci 1 tohoto článku „nesmějí představovat ani prostředek svévolné diskriminace, ani zastřené omezování volného pohybu kapitálu a plateb ve smyslu článku 63 [SFEU]“ (rozsudek ze dne 10. dubna 2014, Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company, C-190/12, EU:C:2014:249, body 55 a 56, jakož i citovaná judikatura).

64 Je tedy třeba odlišit rozdílné zacházení přípustné na základě čl. 65 odst. 1 písm. a) SFEU

od diskriminace zakázané v odstavci 3 téhož článku. Z judikatury Soudního dvora v tomto ohledu vyplývá, že aby taková vnitrostátní daňová právní úprava mohla být považována za slušitelnou s ustanoveními Smlouvy týkajícími se volného pohybu kapitálu, je třeba, aby se rozdílné zacházení týkalo situací, které nejsou objektivně srovnatelné, anebo bylo odvodněno naléhavým důvodem obecného zájmu (rozsudek ze dne 10. května 2012, Santander Asset Management SGIC a další, C-338/11 až C-347/11, EU:C:2012:286, bod 23, jakož i citovaná judikatura).

65 Z judikatury Soudního dvora vyplývá, že srovnatelnost přeshraniční situace s vnitrostátní situací se musí posuzovat s ohledem na cíl sledovaný dotčenými vnitrostátními ustanoveními, jakož i na jejich předmět a obsah (zejména viz rozsudek ze dne 2. června 2016, Pensioenfonds Metaal en Techniek, C-252/14, EU:C:2016:402, bod 48 a citovaná judikatura).

66 Podle judikatury Soudního dvora dále platí, že jakmile německý stát jednostranně nebo prostřednictvím smluv podrobí dani z příjmů nejen daňové rezidenty, ale rovněž daňové nerezidenty, pokud jde o dividendy, které obdrží od společnosti-rezidenta, blíží se situace uvedených daňových nerezidentů situaci daňových rezidentů (rozsudky ze dne 20. října 2011, Komise v. Německo, C-284/09, EU:C:2011:670, bod 56, jakož i ze dne 17. září 2015, Miljoen a další, C-10/14, C-14/14 a C-17/14, EU:C:2015:608, bod 67 a citovaná judikatura).

67 Žalovaný v původním řízení a německá vláda však tvrdí, že rezidentní penzijní fondy a nerezidentní penzijní fondy se s ohledem na právní úpravu dotčenou ve věci v původním řízení nenacházejí v objektivně srovnatelných situacích.

68 Na jedné straně vyplývá rozdílné zacházení stejně jako v situaci dotčené ve věci, ve které byl vydán rozsudek ze dne 22. prosince 2008, Truck Center (C-282/07, EU:C:2008:762), z použití odlišných způsobů zdanění na rezidenty a nerezidenty.

69 Na druhé straně je odvodněné zacházet odlišně s rezidentními a nerezidentními penzijními fondy, jelikož neexistuje přímá souvislost mezi příjmem dividend v Německu a výdaji, které představují dotace ve prospěch matematických rezerv a jiných technických rezerv, jak vyžaduje judikatura Soudního dvora týkající se srovnatelnosti situace rezidentů a nerezidentů s ohledem na výdaje přímo související s činností vytvářející zdanitelný příjem v německém státě (zejména viz rozsudky ze dne 31. března 2011, Schröder, C-450/09, EU:C:2011:198, bod 40 a citovaná judikatura, jakož i ze dne 24. února 2015, Grünwald, C-559/13, EU:C:2015:109, bod 29).

70 Pokud jde zprvu o argument, podle něhož rozdílné zacházení vyplývá z použití odlišných způsobů zdanění na rezidenty a nerezidenty, je třeba poznamenat, že i když Soudní dvůr v bodě 41 rozsudku ze dne 22. prosince 2008, Truck Center (C-282/07, EU:C:2008:762), konstatoval, že rozdílné zacházení, které spočívá v použití odlišných způsobů zdanění v závislosti tom, kde má osoba povinná k dani bydliště či sídlo, se týká situací, které nejsou objektivně srovnatelné, v bodech 43, 44 a 49 uvedeného rozsudku nicméně uvedl, že příjem dotčený ve věci, ve které byl vydán uvedený rozsudek, byl v každém případě zdaněn, ať už byl získán osobou povinnou k dani rezidentem, nebo osobou povinnou k dani nerezidentem, a že navíc odlišný způsob zdanění nepřinášel příjemcem-rezidentem nutnou výhodu.

71 Jak přitom vyplývá z bodů 57 a 58 tohoto rozsudku, použití německé právní úpravy dotčené ve věci v původním řízení vede k tomu, že jsou dividendy vyplácené rezidentním penzijním fondem v konečném důsledku osvobozeny zcela nebo částečně od daní, zatímco dividendy vyplácené nerezidentním penzijním fondem podléhají konečné dani ve výši 15 %.

72 Právní úprava dotčená ve věci v původním řízení se tudíž neomezuje na stanovení odlišných způsobů vybírání daní v závislosti na místě, kde jsou rezidenty příjemci dividend vnitrostátního původu. Může rovněž vést k úplnému nebo částečnému úplnému osvobození dividend

vyplácených rezidentním penzijním fondem od daní, a tím jim poskytnout výhodu.

73 V důsledku toho nemůže být rozdílné zacházení dotčené ve věci v povodním řízení odvodněno rozdílem v situaci rezidentních a nerezidentních penzijních fondů, pokud jde o použití odlišných způsobů zdanění.

74 Z druhé strany argumentu týkajícího se rozdílu v situaci rezidentních a nerezidentních penzijních fondů, pokud jde o možnost zohlednit dotace rezerv na závazky k výplatě dávek důchodového zabezpečení jakožto výdaje na profesní činnost, je třeba připomenout, že Soudní dvůr rozhodl, že pokud jde o výdaje přímo související s profesní činností, z níž plynou příjmy zdanitelné v členském státě, rezidenti a nerezidenti tohoto státu se nacházejí ve srovnatelné situaci (zejména viz rozsudky ze dne 31. března 2011, Schröder, C-450/09, EU:C:2011:198, bod 40; ze dne 8. listopadu 2012, Komise v. Finsko, C-342/10, EU:C:2012:688, bod 37, a ze dne 24. února 2015, Grünewald, C-559/13, EU:C:2015:109, bod 29).

75 Předkládající soud přitom ve svém předkládacím rozhodnutí uvádí, že ustanovení § 21a KStG týkající se matematických rezerv a ustanovení § 21 odst. 2 KStG týkající se vrácení pojistného nejsou ustanoveními, která umožňují odpočet výdajů na profesní činnost, a že v německém právu neexistuje pravidlo, které by výslovně stanovilo, že dotace na matematické rezervy a obdobné technické rezervy mohou být odpočteny od zdanitelného příjmu jakožto odpočitatelné náklady. Jak bylo připomenuto v bodě 43 tohoto rozsudku, Soudní dvůr musí v zásadě vycházet z kvalifikací vyplývajících z ustanovení vnitrostátního práva, jak jsou uvedena v předkládacím rozhodnutí.

76 V tomto ohledu se situace ve věci v povodním řízení liší od situace ve věci, ve které byl vydán rozsudek ze dne 8. listopadu 2012, C-342/10, EU:C:2012:688), a ve které vnitrostátní zákonodárce výslovně připodobnil částky poskytnuté za úelem splnění závazků v oblasti důchodového zabezpečení výdajům na dosažení nebo udržení příjmu z hospodářské činnosti.

77 V důsledku toho je judikatura uvedená v bodě 74 tohoto rozsudku irelevantní pro účely posouzení srovnatelnosti situace nerezidentního a rezidentního penzijního fondu s ohledem na vnitrostátní právní úpravu dotčenou ve věci v povodním řízení. Skutečnost uvedená německou vládou, podle které dotace na matematické rezervy a jiné technické rezervy nepředstavují náklady vynaložené za účelem vytvoření příjmu z dividend, tedy nemůže tuto srovnatelnost situací zpochybnit.

78 Za těchto podmínek je třeba uvést, že podle předkládajícího soudu v případě, že rozdělované dividendy zvyšují matematické rezervy nebo jiné položky pasiv, zůstává hospodářský výsledek penzijního fondu nezměněn, takže nedochází k žádnému zdanitelnému obohacení. Dodává, že rezervy na závazky k výplatě dávek důchodového zabezpečení, které snižují zdanitelný hospodářský výsledek, jsou přímým důsledkem výplaty dividend. Podle tohoto soudu se tedy rezidentní a nerezidentní penzijní fondy nacházejí ve srovnatelné situaci z hlediska zohlednění dotací na matematické rezervy a obdobné technické rezervy pro účely stanovení jejich základu daní, pokud jde o dividendy, které pobírají.

79 Z informací poskytnutých předkládajícím soudem tak vyplývá, že existuje přímá souvislost mezi přijetím dividend, zvýšením matematických rezerv a dalších složek pasiv a nezvýšením daňového základu rezidentního fondu, jelikož dividendy použité pro účely technických rezerv nezvyšují zdanitelný hospodářský výsledek penzijního fondu, což ostatně německá vláda na jednání potvrdila. Podle této vlády musí jít totiž velká část zisků dosažených investováním ve prospěch účastníků v tom smyslu, že nemohou zůstat majetkem penzijního fondu a že příjmy jsou podmínkou výdajů z titulu rezerv.

80 Vnitrostátní právní úprava, která umožňuje úplné nebo téměř úplné osvobození dividend vyplácených rezidentním penzijním fondem od daní, tak usnadňuje akumulaci kapitálu takových fondů, přičemž, jak uvedla německá vláda na jednání, všechny penzijní fondy jsou v zásadě povinny investovat pojistné na kapitálovém trhu, aby vytvořily příjem ve formě dividend, který jim umožní splnit jejich budoucí závazky vyplývající z pojistných smluv.

81 Nerezidentní penzijní fond, který použije obdržené dividendy na poskytování dávek důchodového zabezpečení, které bude muset – úmyslně nebo v souladu s právními předpisy platnými ve státě svého sídla – v budoucnu vyplatit, se přitom v tomto ohledu nachází v situaci srovnatelné se situací rezidentního penzijního fondu.

82 Předkládajícímu soudu přísluší ověřit, zda tomu tak je ve sporu v převodním řízení.

83 V případě, že předkládající soud zjistí, že se nerezidentní penzijní fond z hlediska použití dividend na poskytování dávek důchodového zabezpečení nachází v situaci srovnatelné s rezidentním penzijním fondem, bude třeba ještě posoudit, zda rozdílné zacházení dotčené ve věci v převodním řízení může být případně odvodněno naléhavými důvody obecného zájmu (v tomto smyslu zejména viz rozsudek ze dne 24. listopadu 2016, SECIL, C-464/14, EU:C:2016:896, body 54 a 56).

84 Především vzhledem k tomu, že německá vláda na jednání uvedla, že právní úprava dotčená ve věci v převodním řízení zapadá do kontextu vyváženého rozdělení zdaňovacích pravomocí mezi členský stát zdroje dividend a stát sídla penzijního fondu, je třeba připomenout, že nutnost ochrany vyváženého rozdělení zdaňovacích pravomocí mezi členské státy a třetí zemí představuje důvod, který může ospravedlnit omezení volného pohybu kapitálu, zejména mají-li dotčená vnitrostátní opatření za cíl předcházet jednáním, která mohou ohrozit právo členského státu uplatňovat svou daňovou pravomoc ve vztahu k úinnostem vykonávaným na jeho území [rozsudek ze dne 26. února 2019, X (Zprostředkovatelské společnosti usazené ve třetích zemích), C-135/17, EU:C:2019:136, bod 72 a citovaná judikatura].

85 Pokud se však členský stát rozhodl pro úplné nebo téměř úplné osvobození dividend vyplácených rezidentním penzijním fondem od daní, nemůže se dovolávat nutnosti zajistit vyvážené rozdělení zdaňovacích pravomocí mezi členské státy a třetí zemí, aby odvodnil zdanění dividend vyplácených nerezidentním penzijním fondem (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 20. října 2011, Komise v. Německo, C-284/09, EU:C:2011:670, bod 78; ze dne 10. května 2012, Santander Asset Management SGIIC a další, C-338/11 až C-347/11, EU:C:2012:286, bod 48, jakož i ze dne 21. března 2018, Fidelity Funds a další, C-480/16, EU:C:2018:480, bod 71).

86 Na nutnost ochrany vyváženého rozdělení daňové pravomocí mezi členskými státy a třetími zeměmi se tedy nelze odvolávat za účelem odvodnění omezení volného pohybu kapitálu dotčeného ve věci v převodním řízení.

87 Dále, pokud jde o nutnost chránit soudržnost daňového systému zmíněnou předkládajícím soudem, kterou lze také odvodnit právní úpravu omezující základní svobody za předpokladu, že je prokázána existence přímé spojitosti mezi dotčenou daňovou výhodou a kompenzací této výhody určitou daňovou zátěží, přičemž přímá povaha této spojitosti musí být posouzena s ohledem na účel dotčené právní úpravy (zejména viz rozsudek ze dne 21. března 2018, Fidelity Funds a další, C-480/16, EU:C:2018:480, body 79 a 80, jakož i citovaná judikatura), stačí konstatovat, že se německá vláda nedovolávala existence takové přímé spojitosti nezbytné k tomu, aby takové odvodnění mohlo obstát.

88 Konečně, pokud jde o nutnost zajistit účinnost daňového dohledu, která představuje

naléhavý důvod obecného zájmu, jenž může rovněž odvodovat omezení volného pohybu kapitálu [rozsudek ze dne 26. února 2019, X (Zprostředkovatelské společnosti usazené ve třetích zemích), C-135/17, EU:C:2019:136, bod 74], na kterou rovněž odkazuje předkládající soud, je třeba poznamenat, že spis předložený Soudnímu dvoru neobsahuje žádný důkaz, na jehož základě lze mít za to, že taková vnitrostátní úprava, jako je právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, je vhodná k dosažení tohoto cíle.

89 S ohledem na výše uvedené je třeba na první otázku odpovědět tak, že články 63 a 65 SFEU musí být vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, podle které dividendy vyplácené společností-rezidentem rezidentnímu penzijnímu fondu jednak podléhají srážkové dani, která může být v plné výši odpoutána od korporátní daně, jež má tento fond uhradit, a je s ní spojen nárok na vrácení, pokud daň vybíraná srážkou převyšuje korporátní daň, kterou musí tento fond uhradit, a jednak nevedou ke zvýšení hospodářského výsledku podléhajícího korporátní dani nebo vedou pouze k jeho mírnému zvýšení z důvodu možnosti odpoutat od tohoto výsledku rezervy na závazky k výplatě dávek důchodového zabezpečení, zatímco dividendy vyplácené nerezidentnímu penzijnímu fondu podléhají srážkové dani, která pro takový fond představuje konečnou daň, pokud nerezidentní penzijní fond použije obdržené dividendy na poskytování dávek důchodového zabezpečení, které bude muset v budoucnu vyplatit, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu.

K druhé otázce

90 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda musí být čl. 64 odst. 1 SFEU vykládán v tom smyslu, že vnitrostátní právní úprava, podle které dividendy vyplácené společností-rezidentem rezidentnímu penzijnímu fondu jednak podléhají srážkové dani, která může být v plné výši odpoutána od korporátní daně, jež má tento fond uhradit, a je s ní spojen nárok na vrácení, pokud daň vybíraná srážkou převyšuje korporátní daň, kterou musí tento fond uhradit, a jednak nevedou ke zvýšení hospodářského výsledku podléhajícího korporátní dani nebo vedou pouze k jeho mírnému zvýšení z důvodu možnosti odpoutat od tohoto výsledku rezervy na závazky k výplatě dávek důchodového zabezpečení, zatímco dividendy vyplácené nerezidentnímu penzijnímu fondu podléhají srážkové dani, která pro takový fond představuje konečnou daň, nemůže být pro účely uplatnění tohoto ustanovení považována za omezení existující ke dni 31. prosince 1993.

91 Podle čl. 64 odst. 1 SFEU není článkem 63 dotčeno používání žádných omezení ve třetím zemích, která existují ke dni 31. prosince 1993 podle vnitrostátního práva nebo práva Unie ve vztahu k pohybu kapitálu do nebo ze třetích zemí, zahrnujícího přímé investice včetně investic do nemovitostí, usazování, poskytování finančních služeb či přijetí cenných papírů na kapitálové trhy.

92 Pokud jde o časové kritérium stanovené článkem 64 odst. 1 SFEU, z ustálené judikatury Soudního dvora vyplývá, že i když je v zásadě na vnitrostátním soudu, aby určil obsah právních předpisů existujících k datu stanovenému unijním aktem, Soudnímu dvoru přísluší, aby poskytl prvky výkladu pojmu unijního práva, který představuje odkaz pro použití odchýlného režimu, upraveného tímto právem, na vnitrostátní právní předpisy „existující“ ke stanovenému datu (rozsudek ze dne 10. dubna 2014, Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company, C-190/12, EU:C:2014:249, bod 47 a citovaná judikatura).

93 Pojem „omezení [...], která existují ke dni 31. prosince 1993“, ve smyslu čl. 64 odst. 1 SFEU předpokládá, že právní rámec, do kterého dotčené omezení spadá, byl součástí právního řádu dotyčného členského státu nepřetržitě i po tomto okamžiku. Bylo-li by tomu totiž jinak, členský stát by mohl kdykoliv znovu zavést omezení pohybu kapitálu do nebo ze třetích států, která ve vnitrostátním právním řádu existovala ke dni 31. prosince 1993, ale která nebyla zachována

(rozsudky ze dne 5. května 2011, Prunus a Polonium, C-384/09, EU:C:2011:276, bod 34 a citovaná judikatura, jakož i ze dne 20. září 2018, EV, C-685/16, EU:C:2018:743, bod 74).

94 Soudní dvůr však již rozhodl, že jakékoli vnitrostátní opatření přijaté po tomto datu není z tohoto pouhého důvodu automaticky vyloučeno z režimu odchylek stanoveného dotčeným unijním aktem. Z ustálené judikatury Soudního dvora totiž vyplývá, že za takováto „existující“ omezení lze považovat omezení stanovená ustanoveními přijatými po uvedeném datu, jež jsou svou podstatou totožná s předchozími právními předpisy nebo se omezují na to, že omezují nebo zrušují překážku výkonu práv a svobod pohybu obsaženou v předchozích právních předpisech. Naopak právní předpisy, které vycházejí z logiky odlišné od logiky předchozího práva a zavádí nové postupy, nemohou být považovány za právní předpisy existující k tomuto datu [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 10. dubna 2014, Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company, C-190/12, EU:C:2014:249, bod 48; ze dne 20. září 2018, EV, C-685/16, EU:C:2018:743, bod 75, jakož i ze dne 26. února 2019, X (Zprostředkovatelské společnosti usazené ve třetích zemích), C-135/17, EU:C:2019:136, body 37 a 39, jakož i citovaná judikatura].

95 V tomto ohledu předkládající soud uvádí, že ustanovení § 32 odst. 1 bodu 2 KStG, která stanoví, že srážková daň má úroveň splnění daňové povinnosti, a jež jsou zdrojem rozdílného zacházení s rezidentními a nerezidentními penzijními fondy, existovala již ke dni 31. prosince 1993 ve formě ustanovení § 50 odst. 1 bodu 2 KStG z roku 1991, jehož znění a použití je totožné.

96 Fond CPP však před Soudním dvorem tvrdí, že německé právo ke dni 31. prosince 1993 neznalo penzijní fondy, jelikož byly zavedeny do pojišťovacího práva a KStG až s účinností od 1. ledna 2002, a že před tímto datem neexistovala ani žádná zvláštní daňová právní úprava týkající se penzijních fondů.

97 Soudní dvůr přitom již rozhodl, že pokud by se ke dni 31. prosince 1993 na dividendy vyplácené společností-rezidentem nerezidentním subjektem vztahovalo buď stejné zacházení jako na dividendy vyplácené rezidentním subjektem, nebo rozdílné zacházení, jež by bylo příznivější než zacházení s dividendami vyplácenými rezidentním subjektem, ale po tomto datu by bylo zavedeno osvobození od daně ve prospěch dividend vyplácených společností-rezidentem, bylo by třeba dojít k závěru, že nebylo splněno časové kritérium, jelikož základní prvek omezení volného pohybu kapitálu, a sice osvobození od daně, bylo zavedeno později, přičemž se odchyluje od logiky předchozí právní úpravy a zavádí se nový postup (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 10. dubna 2014, Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company, C-190/12, EU:C:2014:249, body 50 až 52).

98 Je proto na předkládajícím soudu, aby ověřil, zda z důvodu zavedení zvláštní právní úpravy pro penzijní fondy po 31. prosinci 1993 se situace nerezidentních penzijních fondů zhoršila oproti situaci rezidentních penzijních fondů, pokud jde o dividendy jim vyplácené společnostmi-rezidenty, takže nelze mít za to, že základní prvek omezení dotčeného v projednávané věci k tomuto datu existoval. Za účelem tohoto posouzení bude muset vnitrostátní soud vzít v úvahu, že podmínky, které musí splňovat vnitrostátní právní předpisy k tomu, aby mohly být považovány za „existující“ ke dni 31. prosince 1993 bez ohledu na zmaň vnitrostátního právního rámce provedenou po tomto datu, musí být vykládány restriktivně [rozsudky ze dne 20. září 2018, EV, C-685/16, EU:C:2018:743, bod 81, jakož i ze dne 26. února 2019, X (Zprostředkovatelské společnosti usazené ve třetích zemích), C-135/17, EU:C:2019:136, bod 42].

99 Pokud by tomu tak bylo, nelze časové kritérium považovat za splněné.

100 Stran materiálního kritéria je třeba připomenout, že čl. 64 odst. 1 SFEU taxativně stanoví, jaký pohyb kapitálu může být vyřazen z působnosti čl. 63 odst. 1 SFEU, a jakožto výjimka ze základní zásady volného pohybu kapitálu musí být vykládán restriktivně (rozsudek ze dne 21.

května 2015, Wagner-Raith, C-560/13, EU:C:2015:347, bod 21).

101 Soudní dvůr již v tomto ohledu uvedl, že pohyb kapitálu do nebo ze těchto zemí zahrnující portfoliové investice nepatří k pohybu kapitálu zahrnujícího „přímé investice“, na který se vztahuje čl. 64 odst. 1 SFEU [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 26. února 2019, X (Zprostředkovatelské společnosti usazené ve těchto zemích), C-135/17, EU:C:2019:136, bod 28].

102 V projednávaném případě předkládající soud poznamenává, že majetková účást fondu CPP na základním kapitálu společností vyplácejících dividendy nikdy nepřekročila 1 %, což odpovídá tzv. „portfoliovým“ investicím, které se vyznačují nabytím cenných papírů na kapitálovém trhu s jediným záměrem provést finanční investici bez úmyslu ovlivnit řízení a kontrolu podniku, takže nelze mít za to, že se taková situace, o jakou se jedná ve věci v původním řízení, týká pohybu kapitálu zahrnujícího „přímé investice“ ve smyslu čl. 64 odst. 1 SFEU.

103 Vzhledem však k tomu, že penzijní fond může poskytovat finanční služby svým účastníkům, je třeba ještě ověřit, zda takový pohyb kapitálu, jako je pohyb, na který se vztahuje právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, nezahrnuje poskytování služeb ve smyslu čl. 64 odst. 1 SFEU.

104 V tomto ohledu Soudní dvůr rozhodl, že určující kritérium pro použití čl. 64 odst. 1 SFEU se týká příčinné souvislosti, která existuje mezi pohybem kapitálu a poskytováním finančních služeb, a nikoli osobní působnosti sporného vnitrostátního opatření nebo jeho vztahu k poskytovateli spíše než k příjemci takových služeb. Působnost tohoto ustanovení je totiž vymezena odkazem na kategorie pohybu kapitálu, které mohou být předmětem omezení (rozsudek ze dne 21. května 2015, Wagner-Raith, C-560/13, EU:C:2015:347, bod 39).

105 Tedy vnitrostátní opatření, aby mohlo spadat pod uvedenou odchylku, se musí vztahovat k pohybu kapitálu, který má dostatečnou úzkou vazbu na poskytování finančních služeb, tj. je nezbytná příčinná souvislost mezi pohybem kapitálu a poskytováním finančních služeb (rozsudek ze dne 21. května 2015, Wagner-Raith, C-560/13, EU:C:2015:347, body 43 a 44).

106 Do působnosti čl. 64 odst. 1 SFEU tak patří vnitrostátní právní předpisy, které se použijí na pohyb kapitálu do nebo ze těchto zemí a omezují přitom poskytování finančních služeb (rozsudek ze dne 21. května 2015, Wagner-Raith, C-560/13, EU:C:2015:347, bod 45 a citovaná judikatura).

107 Pokud jde o nabytí podílů v investičních fondech se sídlem na britském zámořském území, jakož i o pobírání dividend, které z nich plynou, Soudní dvůr rozhodl v bodě 46 rozsudku ze dne 21. května 2015, Wagner-Raith (C-560/13, EU:C:2015:347), že implikují existenci poskytování finančních služeb těmito investičními fondy dotčenému investorovi. Soudní dvůr upřesnil, že taková investice díky těmto službám umožní dotčenému investorovi dosáhnout mimo jiné vyšší diverzifikace mezi jednotlivá aktiva, jakož i lepšího rozložení rizika.

108 Jak přitom zdůraznil generální advokát v bodě 100 svého stanoviska, nabývání majetkových účastí penzijním fondem a dividendy, které z tohoto titulu pobírá, slouží primárně k udržení aktiv prostřednictvím větší diverzifikace a lepšího rozložení rizik, jakož i k tvorbě rezerv, aby bylo zaručeno, že fond bude schopen plnit své závazky k výplatě dávek důchodového zabezpečení svým účastníkům. Tato nabytí majetkových účastí a tyto dividendy jsou tedy v první řadě prostředkem, který penzijní fond užívá k tomu, aby byl schopen plnit své závazky k výplatě dávek důchodového zabezpečení, a nikoli službou, kterou těmto účastníkům poskytuje.

109 Za těchto podmínek je třeba dospět k závěru, že neexistuje dostatečná úzká vazba ve formě příčinné souvislosti ve smyslu judikatury připomenuté v bodech 104 až 106 tohoto rozsudku mezi pohybem kapitálu, na který se vztahuje právní úprava dotčená ve věci v původním

řízení, jež se týká přijetí dividend penzijním fondem, a poskytováním finančních služeb ve smyslu čl. 64 odst. 1 SFEU.

110 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba na druhou otázku odpovědět tak, že čl. 64 odst. 1 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že vnitrostátní právní úprava, podle které dividendy vyplácené společností-rezidentem rezidentnímu penzijnímu fondu jednak podléhají srážkové dani, která může být v plné výši odpotena od korporátní daně, jež má tento fond uhradit, a je s ní spojen nárok na vrácení, pokud daň vybíraná srážkou převyšuje korporátní daň, kterou musí tento fond uhradit, a jednak nevedou ke zvýšení hospodářského výsledku podléhajícího korporátní dani nebo vedou pouze k jeho mírnému zvýšení z důvodu možnosti odpotět od tohoto výsledku rezervy na závazky k výplatě dávek důchodového zabezpečení, zatímco dividendy vyplácené nerezidentnímu penzijnímu fondu podléhají srážkové dani, která pro takový fond představuje konečnou daň, nemůže být pro účely uplatnění tohoto ustanovení považována za omezení existující ke dni 31. prosince 1993.

K nákladům řízení

111 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky povodního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

1) Články 63 a 65 SFEU musí být vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, podle které dividendy vyplácené společností-rezidentem rezidentnímu penzijnímu fondu jednak podléhají srážkové dani, která může být v plné výši odpotena od korporátní daně, jež má tento fond uhradit, a je s ní spojen nárok na vrácení, pokud daň vybíraná srážkou převyšuje korporátní daň, kterou musí tento fond uhradit, a jednak nevedou ke zvýšení hospodářského výsledku podléhajícího korporátní dani nebo vedou pouze k jeho mírnému zvýšení z důvodu možnosti odpotět od tohoto výsledku rezervy na závazky k výplatě dávek důchodového zabezpečení, zatímco dividendy vyplácené nerezidentnímu penzijnímu fondu podléhají srážkové dani, která pro takový fond představuje konečnou daň, pokud nerezidentní penzijní fond použije obdržené dividendy na poskytování dávek důchodového zabezpečení, které bude muset v budoucnu vyplatit, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu.

2) Článek 64 odst. 1 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že vnitrostátní právní úprava, podle které dividendy vyplácené společností-rezidentem rezidentnímu penzijnímu fondu jednak podléhají srážkové dani, která může být v plné výši odpotena od korporátní daně, jež má tento fond uhradit, a je s ní spojen nárok na vrácení, pokud daň vybíraná srážkou převyšuje korporátní daň, kterou musí tento fond uhradit, a jednak nevedou ke zvýšení hospodářského výsledku podléhajícího korporátní dani nebo vedou pouze k jeho mírnému zvýšení z důvodu možnosti odpotět od tohoto výsledku rezervy na závazky k výplatě dávek důchodového zabezpečení, zatímco dividendy vyplácené nerezidentnímu penzijnímu fondu podléhají srážkové dani, která pro takový fond představuje konečnou daň, nemůže být pro účely uplatnění tohoto ustanovení považována za omezení existující ke dni 31. prosince 1993.

Podpisy.

* – Jednací jazyk: němčina.